

PARK POKOLEŃ MISTRZÓW SPORTU
im. Marii Kwaśniewskiej Maleszewskiej

dokumentacja

/aktualizacja na dzień 7 stycznia 2011r./

OŚRODEK PRZYGOTOWAŃ OLIMPIJSKICH W SPALE

Wykonał:
Tadeusz Rogoś

SPIS TREŚCI

1.	SŁOWO O MARII KWAŚNIEWSKIEJ MALESZEWSKIEJ	4
2.	OTWARCIE PARKU.....	6
3	PLAN PARKU	9
3.1	Układ alejek.....	9
3.2	Panteon, amfiteatr i grotta.....	10
3.3	Aleja Lekkoatletów	11
3.4	Aleja Siermierzny	13
3.5	Aleja Ciężarowców.....	15
3.6	Aleja Zapaśników	17
3.7	Aleja Judoków	19
3.8	Aleja Totalizatora Sportowego.....	21
3.9	Aleja Siatkarzy	23
3.10	Aleja Badmintonistów	26
3.11	Aleja Łyżwiarzy.....	27
4.	TABLICE INFORMACYJNE	30
4.1	Usytuowanie tablic	30
4.2	Treść tablic	31
5.	KALENDARIUM	40

1. SŁOWO O MARII KWAŚNIEWSKIEJ MALESZEWSKIEJ¹

Jestem przekonany, że nie ma lepszej, bardziej oczywistej i bezdyskusyjnej kandydatury na patronkę spalskiego Parku Pokoleń Mistrzów Sportu niż Maria Kwaśniewska-Maleszewska. Pani Maria jest osobą, która swoim życiem i działaniem daje świadectwo pięknym i ważnym, lecz ogromnie dzisiaj rzadkim cechom. Mianowicie pasji i miłości. Niewyczerpanej pasji sportu i bezinteresownej miłości do ludzi. Jednak o niej nie można powiedzieć, że jest po prostu jedną z nas. To byłoby o wiele za mało. Ona jest od zawsze z nami i zawsze przy nas. Jest z nami i przy nas w chwilach triumfu. Jest z nami i przy nas w momentach trudnych. Tak w sporcie jak i w życiu. Przekonało się o tym osobiście i stale przekonuje wielu polskich sportowców. Jak obecność tej osoby przekłada się na sumę zdobywanych medali, tego nie wiemy. Ale mamy pewność, że bez niej polski sport byłby znacznie uboższy. Uboższy o wrażliwość, o ciepło, o czułość i wsparcie. O jedno wielkie, ludzkie serce. Sportowe dokonania Marii Kwaśniewskiej-Maleszewskiej są w sportowym środowisku doskonale znane, więc nie będziemy wymieniać wszystkich gdyż lista jest długa i znacząca. Brązowy medal w rzucie oszczepem na Igrzyskach Olimpijskich w Berlinie w 1936 roku to oczywiście największe osiągnięcie sportowe, lecz były też medale i rekordy Polski w pięcioboju, skoku w dal.

Wspaniale rozwijającą się karierę przerwała wojna światowa, która przyniosła też osobiste tragedie. Ten gorzki czas wpłynął jednak paradoksalnie na umocnienie jej niezwykłych cech osobowości. Pani Maria, swoją postawą i życiem, uosabia znane powiedzenie, które brzmi „co nas nie zabija, to nas wzmacnia”. Mimo męczeńskiej śmierci męża, Juliana Koźmińskiego, w niemieckim więzieniu, pani Marysia nie tylko się nie załamała, ale pomagała innym. Jej dom w Podkowie Leśnej stał się schroniskiem dla bezdomnych i głodujących: Polaków, Żydów, wszystkich potrzebujących pomocy. Bo ona była ponad wszelkie podziały. Bo ona to dzielność i serce, i wiara w podstawowe wartości: w ludzką solidarność, w odpowiedzialność i obowiązek wobec drugiego człowieka. Dla niej ideały olimpijskie nigdy nie były frazesem, były i są jej życiem. Dlatego pani Maria jest prawdziwą olimpijką. Jej fair play to dużo więcej niż czysta gra. To czyste życie, w zgodzie ze sobą i w służbie ludziom.

Na koniec chciałbym się podzielić osobistą refleksją. Znamy się z Marysią od wielu już lat i powiem tak: nie znam nikogo, kto by umiał tak wrażliwie słuchać, mądrze współczuć, wesoło się bawić. Gdy boli was ząb albo sumienie, idźcie do Marii, ona was zrozumie, pocieszy, pomoże. Zanim skończycie wylewać łzy, macie termin u dentysty, wizytę u psychiatry ewentualnie spowiedź u proboszcza. Marysia nie marnuje czasu. Dla niej pomagać ludziom, znaczy dokładnie to, co znaczy. Ona nie mówiła, że to robi. Ona to robiła. I to się jej na ogół udawało. Kiedyś bardzo zabiegała, aby to miejsce stało się mekką polskich lekkoatletów. I tak się stało. Do dzisiaj się mówi, że Spała to kolebka Wunderteamu. Rzadko

---

¹ Ze wspomnień Zbigniewa Tomkowskiego - Dyrektora Ośrodka Przygotowań Olimpijskich w Spale

się mówi, że jest w tym także zasługa Marii. W Warszawie mamy Klub Olimpijczyka. Niewielu wie, że to Maria go stworzyła. Bo Maria jest osobą skromną. Ona swoich zasług nie przypomni. Taka była i za to właśnie ją kochamy. Jednak my możemy i powinniśmy stale przypominać o osobie, która tak wiele znaczy dla polskiego sportu. Park Pokoleń Mistrzów Sportu im. Marii Kwaśniewskiej-Maleszewskiej to chyba niezły sposób, aby spełnić tę powinność.

Maria Kwaśniewska - Maleszewska zmarła w środę 17 października, miała 94 lata. Na igrzyskach w Berlinie 1936 roku zdobyła brązowy medal w rzucie oszczepem. Uprawiała też koszykówkę, siatkówkę i piłkę ręczną. Była działaczką Polskiego Komitetu Olimpijskiego i Międzynarodowej Federacji Lekkiej Atletyki. Wielokrotnie nagradzana i wyróżniana - m.in. dwukrotnie medalami Orderu Olimpijskiego MKOl, Krzyżem Komandorskim z Gwiazdą Orderu Odrodzenia Polski. Honorowa członkini Zarządu PKOl. Uhonorowana także w pierwszej edycji Alei Gwiazd Sportu we Władysławowie i w medalowej Galerii Sportowych Sław w Dziwnowie.

2. OTWARCIE PARKU

W sobotę, 18 października 2003 roku, w Ośrodku Przygotowań Olimpijskich w Spale zgromadził się kwiat polskich olimpijczyków. Był także twórca słynnego polskiego Wunderteamu Jan Mulak, pierwsza po wojnie polska medalistka olimpijska Elżbieta Duńska-Krzesińska, przedstawiciele polskich związków sportowych, innych ośrodków przygotowań olimpijskich w kraju, działacze, władze powiatu i gminy Inowłódz, działacze, miłośnicy sportu. „Czas płynie nieubłaganie. Trudno przypomnieć sobie nawet ważne wydarzenia. Nowe emocje zacierają dawne wzruszenia. Są jednak ludzie, wobec których mamy zbiorowy obowiązek pamiętania. Powinniśmy ich ochraniać przed wyrokami czasu. bo dali nam więcej niż inni. Temu właśnie ma służyć Park Pokoleń Mistrzów Sportu” - mówił dyrektor spalskiego COS-u Zbigniew Tomkowski, pomysłodawca i autor idei upamiętnienia drzewami największych ludzi sportowych aren.

Ona sama swoich zasług nie zapomni, ale my pamiętamy o tej, która tak wiele znaczy dla polskiego sportu. Park Pokoleń Mistrzów Sportu im. Marii Kwaśniewskiej-Maleszewskiej to dobry sposób wypełnienia tej powinności - ogłosił dziennikarz sportowy Marek Jóźwik.

Patronka, w towarzystwie dyr. Tomkowskiego i dyrektora naczelnego COS Jerzego Dachowskiego odsłoniła stosowną tablicę. Orkiestra zagrała a wszyscy chóralnie odśpiewali pani Marii „100 lat”. Wybitni sportowcy ruszyli alejkami nowego, leśnego parku, by odszukać poświęcone im drzewka i odsłonić pierwsze tabliczki Maria Kwaśniewska-Maleszewska, Jan Mulak, lekkoatleta, trener polskich długodystansowców, działacz sportowy, polityk, senator, Irena Szewińska, najlepsza lekkoatletka w historii polskiego sportu, trzykrotna mistrzyni olimpijska, prezes Polskiego Związku Lekkiej Atletyki,

wiceprezes PKOl, Waldemar Baszanowski, czterokrotny uczestnik i dwukrotny złoty medalista olimpijski, wielokrotny mistrz świata, przewodniczący Europejskiej Federacji Podnoszenia Ciężarów, Kazimierz Lipień, zapaśnik, trzykrotny uczestnik olimpiad, złoty medalista, Zygmunt Smalcerz, ciężarowiec, dwukrotny uczestnik olimpiad, złoty medalista, Ryszard Wolny, zapaśnik, czterokrotny uczestnik

olimpiad, złoty medalista, Andrzej Wroński, zapaśnik, czterokrotny uczestnik igrzysk olimpijskich, dwukrotny złoty medalista, Włodzimierz Zawadzki, trzykrotny uczestnik olimpiad, złoty medalista w 1996 roku.

Park ma powierzchnię 6 hektarów. Wytyczono alejki noszące imiona dyscyplin sportowych uprawianych w spalskim COS. Wsadziliśmy na razie 37 drzew. To gatunki specjalnie dobrane, długowieczne i urodziwe. Pani Szewińska, pan Mulak mają np. dęby fastygiata, ciężarowcy, Baszanowski, Smalcerz - dęby czerwone. Są jeszcze daglezie, modrzewie, świerki, jabłonie purpurowe. Będą dosadzone nowe. W projekcie jest 60 drzew - zapowiada twórca koncepcji Andrzej Leksiński. To będzie piękny park - symbol dotychczasowego dorobku i miejsce, w którym cześć oddamy przyszłym mistrzom, trenerom, działaczom. Park będzie rozwijał się wraz z polskim sportem. Będzie miejscem, w którym po fizycznym treningu będzie można naładować także „psychiczne akumulatory”.

„Istnieje coś takiego jak geniusz tego miejsca. Spały, stadionu, tych hal, tych gabinetów odnowy. Współcześni sportowcy stąpają po śladach dawnych olbrzymów i sami od tego rosną, ku swojej chwale i naszej radości”²

² Przemysław Babiarz. Sprint przez historię Przemysława Babiarza. „Kuźnia talentów”. Realizacja TVP Info 2009

*Park jest materialnym symbolem ducha olimpijskiego
pokoleń polskich sportowców, który nigdy nie umiera,
żyje i odradza się z każdym kolejnym pokoleniem,
jak natura.*

*Zieleń drzew symbolizuje nadzieję na lepszy świat,
który zaczyna się od zwycięstw nad samym sobą
i własnymi słabościami, zwycięstw najtrudniejszych,
a zarazem najbardziej prawdziwych,
czego przykład dają wybitni sportowcy.*

*Drzewka poświęcone wybitnym sportowcom
symbolizują ich dokonania,
które żyją w świadomości współczesnych,
pozostaną na zawsze w pamięci potomnych,
nie przeminą mimo upływu kolejnych dziesięcioleci.*

3 PLAN PARKU

3.1 Układ alejek

 Aleja Lekkoatletów

 Aleja Szermierzy

 Aleja Ciężarowców

 Aleja Zapaśników

 Aleja Judoków

 Aleja Totalizatora Sportowego

 Aleja Badmintonistów

 Aleja Siatkarzy

 Aleja Łyżwiarzy

 1 Amfiteatr

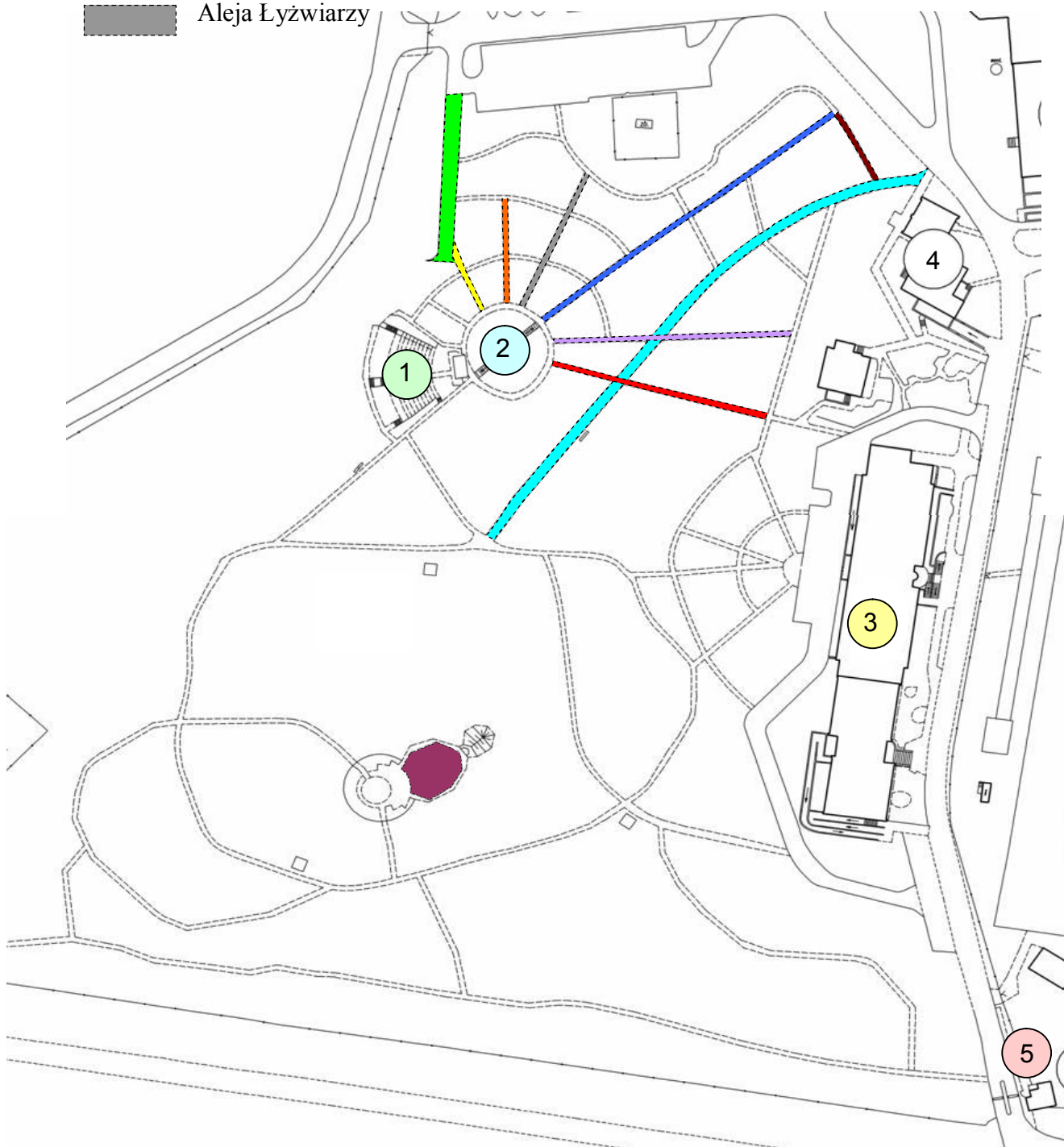
 2 Panteon

 3 Hotel Olimpijczyk

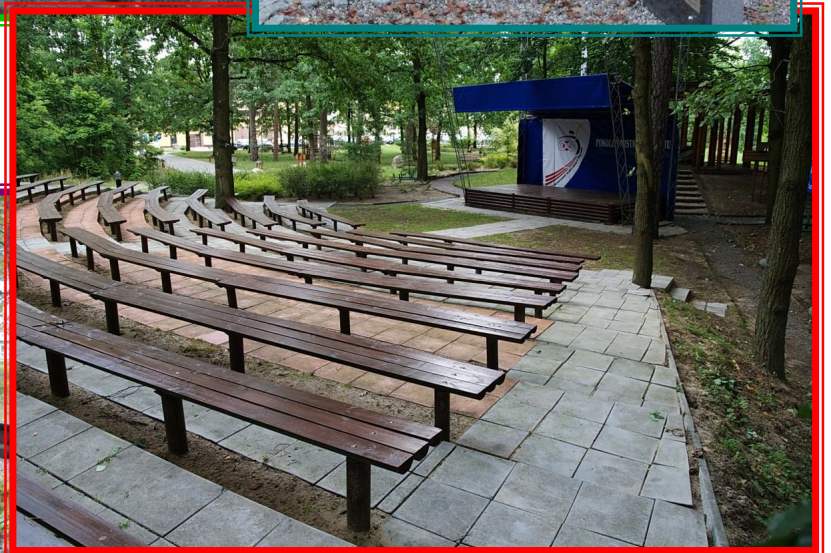
 4 Senior

 5 Wjazd do Ośrodka

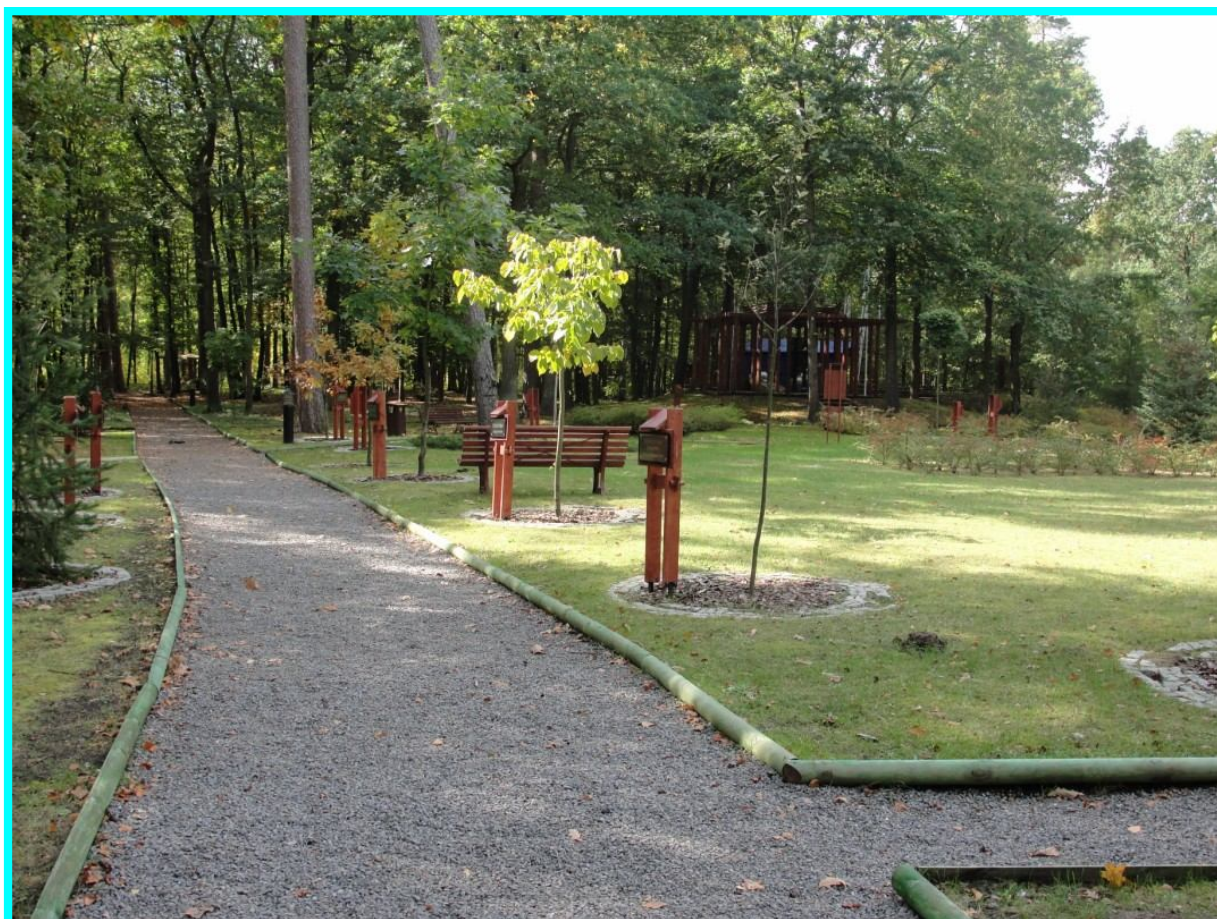
 Grota

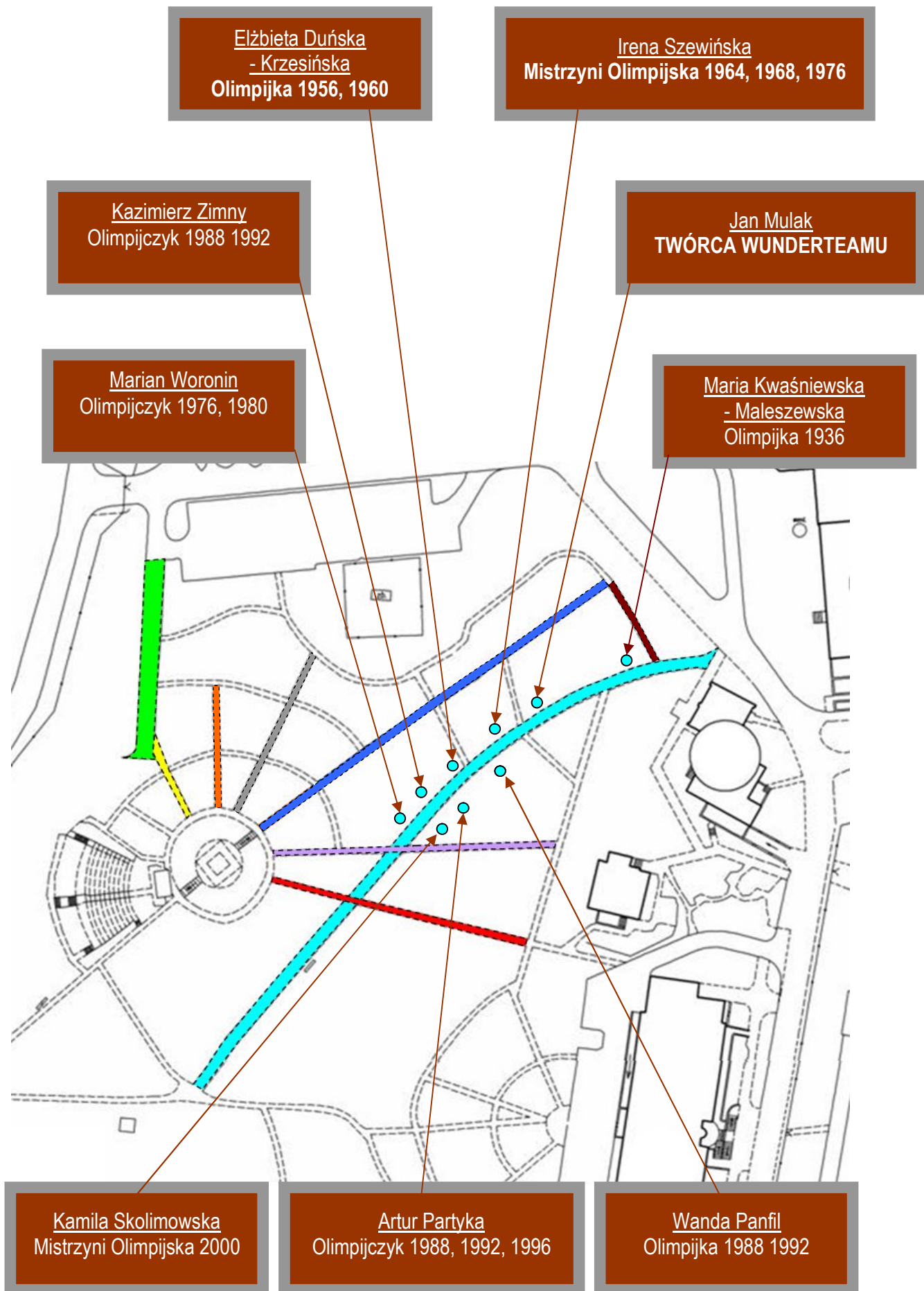

3.2 Panteon, amfiteatr i grota

3.3 Aleja Lekkoatletów

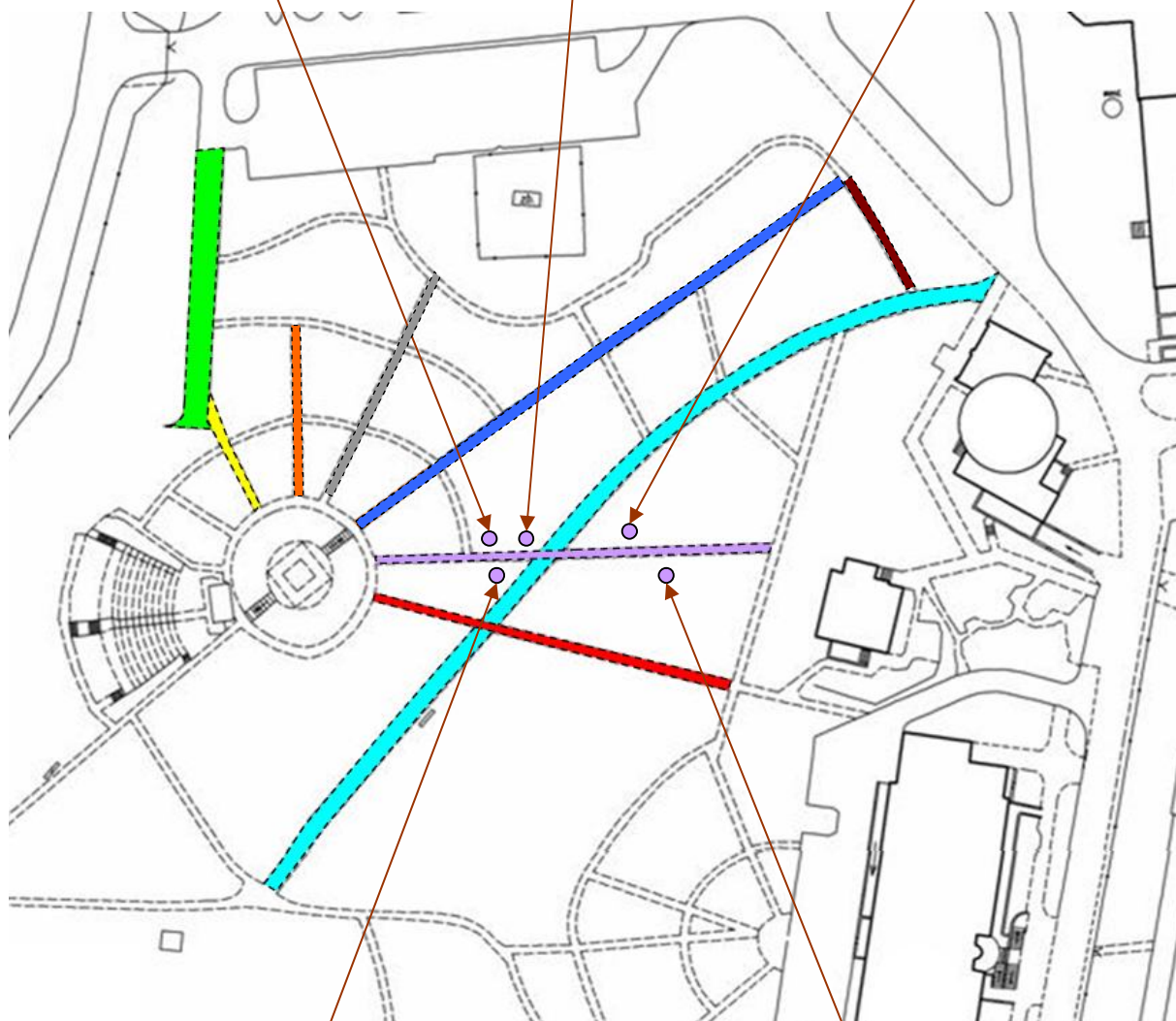
3.4 Aleja Szermierzy

Bogusław Zych
Olimpijczyk Moskwa 1980

Piotr Kielpikowski
Adam Krześciński
Jarosław Rodzewicz
Ryszard Sobczak
Srebrna drużyna florecistów
Atlanta 1996

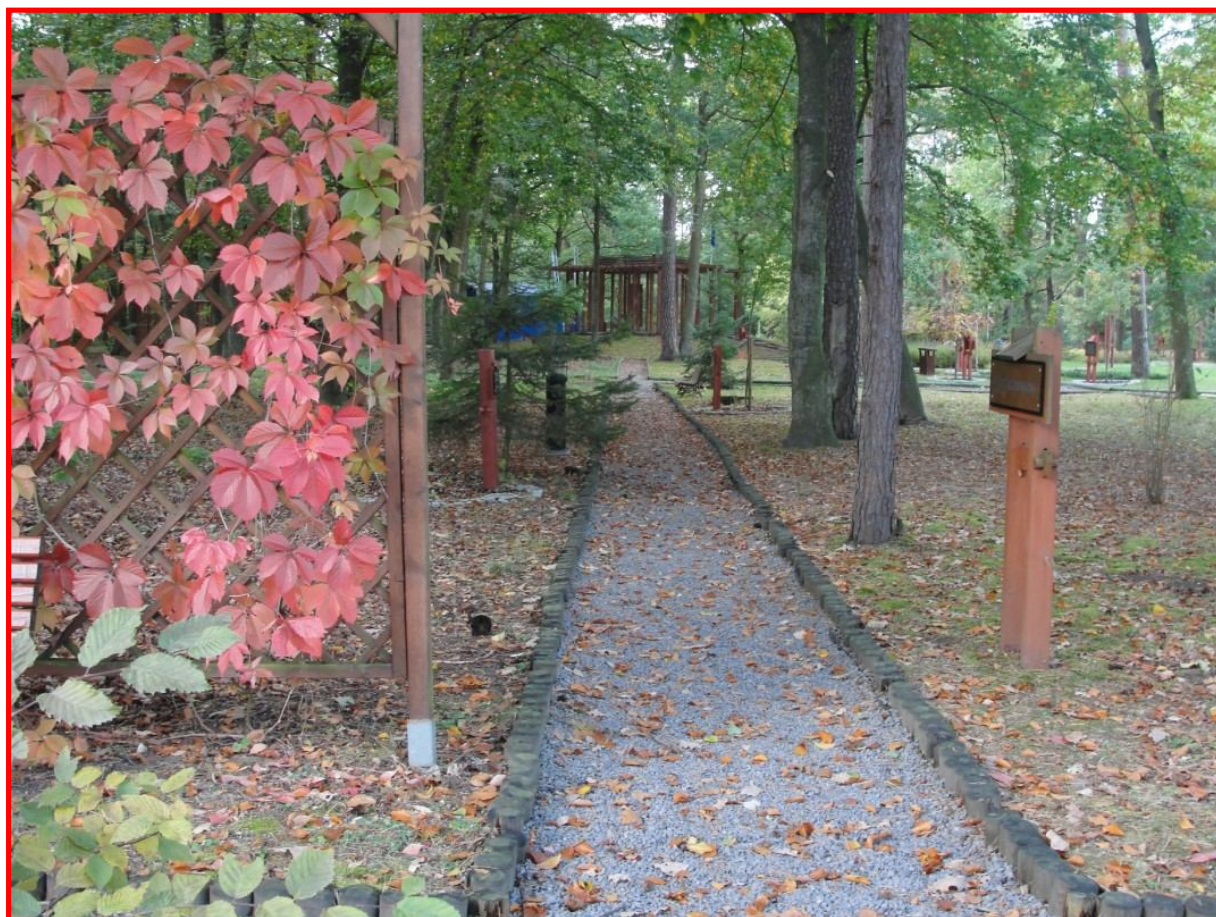
Tomasz Motyka
Adam Wiercioch
Radosław Zawrotniak
Robert Andrzejuk
Srebrna drużyna szpadzistów
Pekin 2008

Janusz Olech
Olimpijczyk Seul 1988

Sylwia Gruchała
Barbara Wolnicka
Magdalena Mroczkiewicz
Anna Rybicka
Srebrna drużyna florecistek
Sydney 2000

3.5 Aleja Ciężarowców

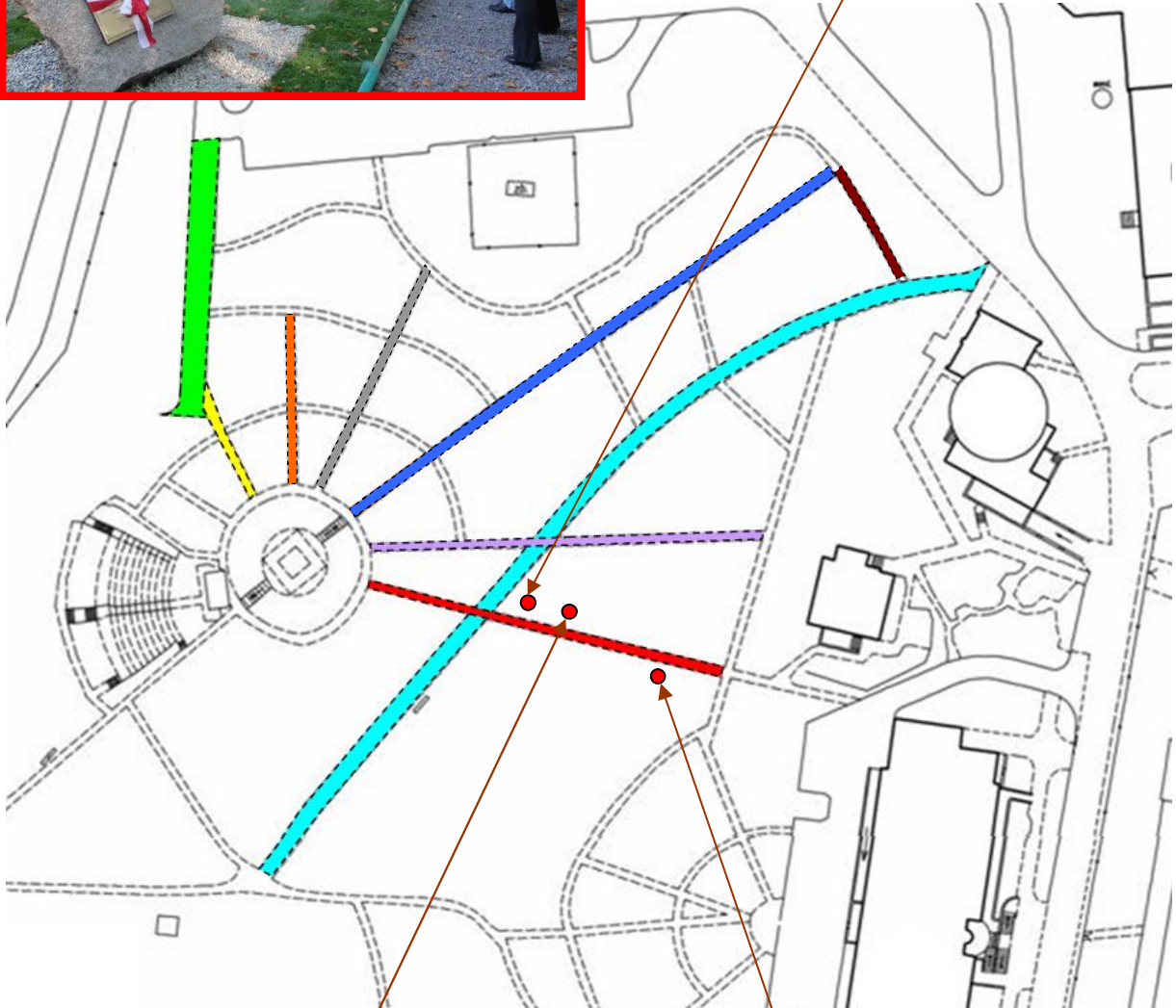
JANUSZ PRZEDPELSKI
1926-2008

PREZES POLSKIEGO ZWIĄZKU PODNOSZENIA CIĘŻARÓW
W LATACH 1959 – 2006
ZAŁOŻYCIEL I HONOROWY PREZYDENT EUROPEJSKIEJ
FEDERACJI PODNOSZENIA CIĘŻARÓW
HONOROWY WICEPREZYDENT MIĘDZYNARODOWEJ
FEDERACJI PODNOSZENIA CIĘŻARÓW

TRENER, SEDZIA, DZIAŁACZ SPORTOWY
- CAŁE ŻYCIE ZWIĄZANY ZE SPORTEM

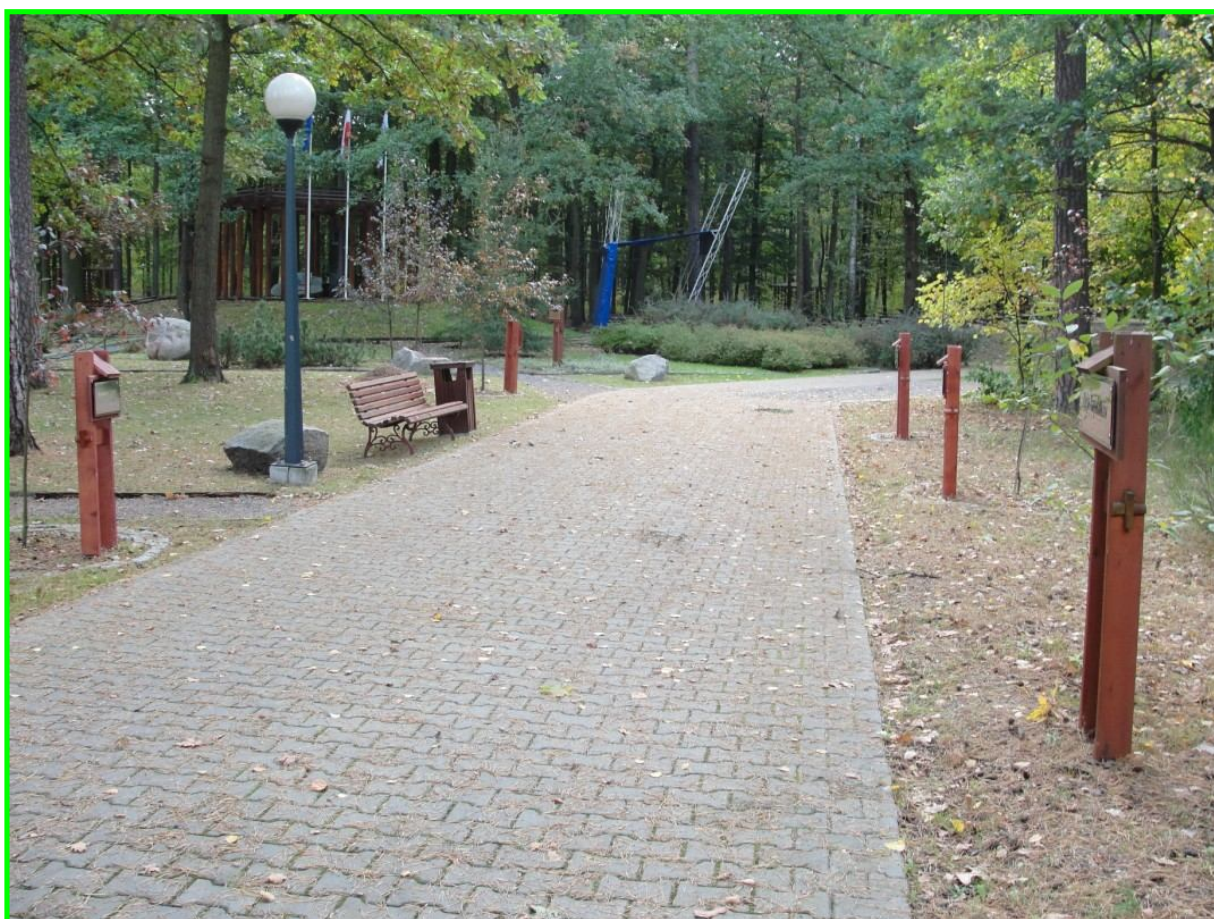
Spala, 9 Października 2010

Zygmunt Smalcerz
Mistrz Olimpijski 1972

Waldemar Baszanowski
Mistrz Olimpijski 1964, 1968

3.6 Aleja Zapaśników

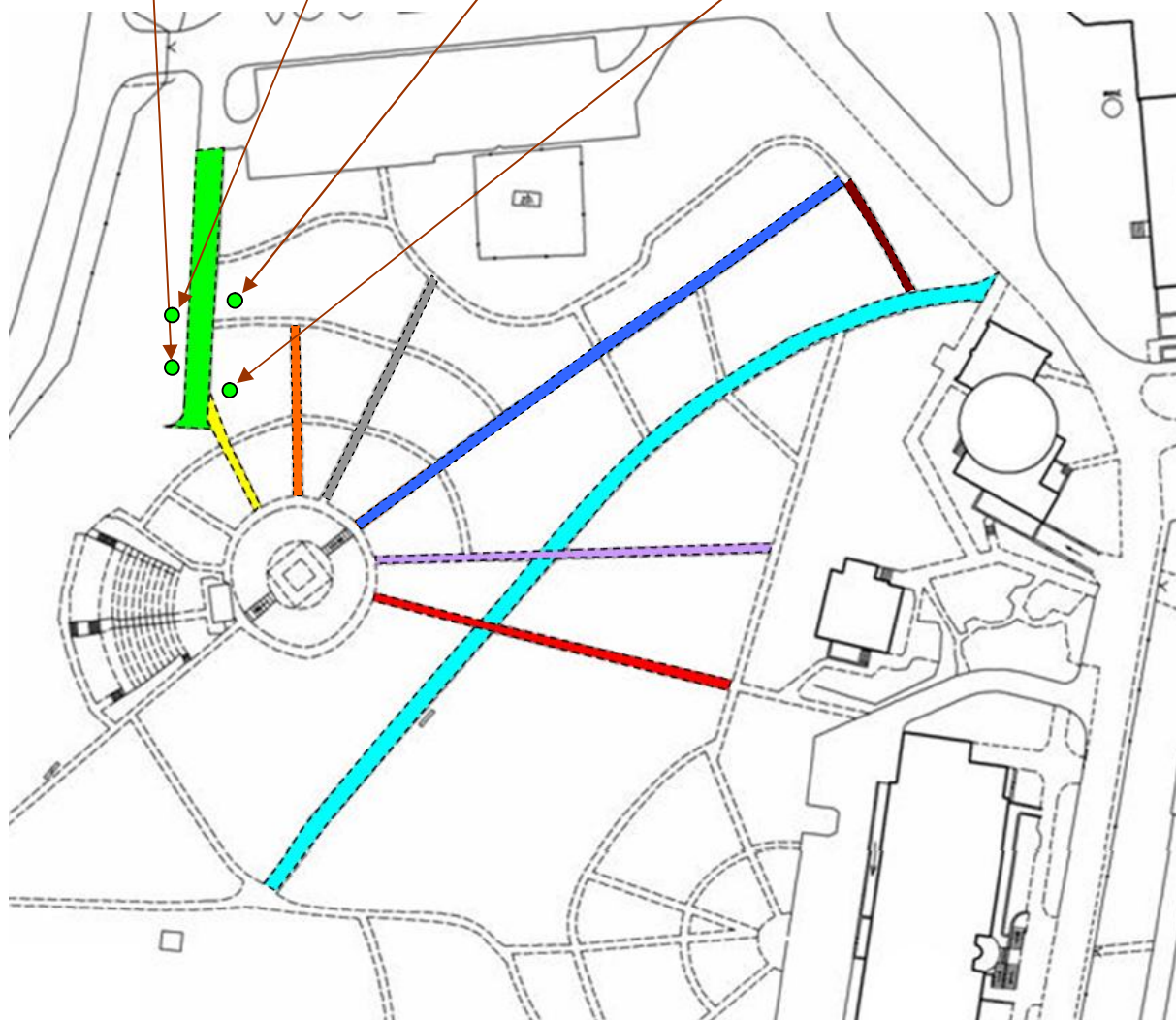

Andrzej Wroński
Mistrz Olimpijski 1988, 1996

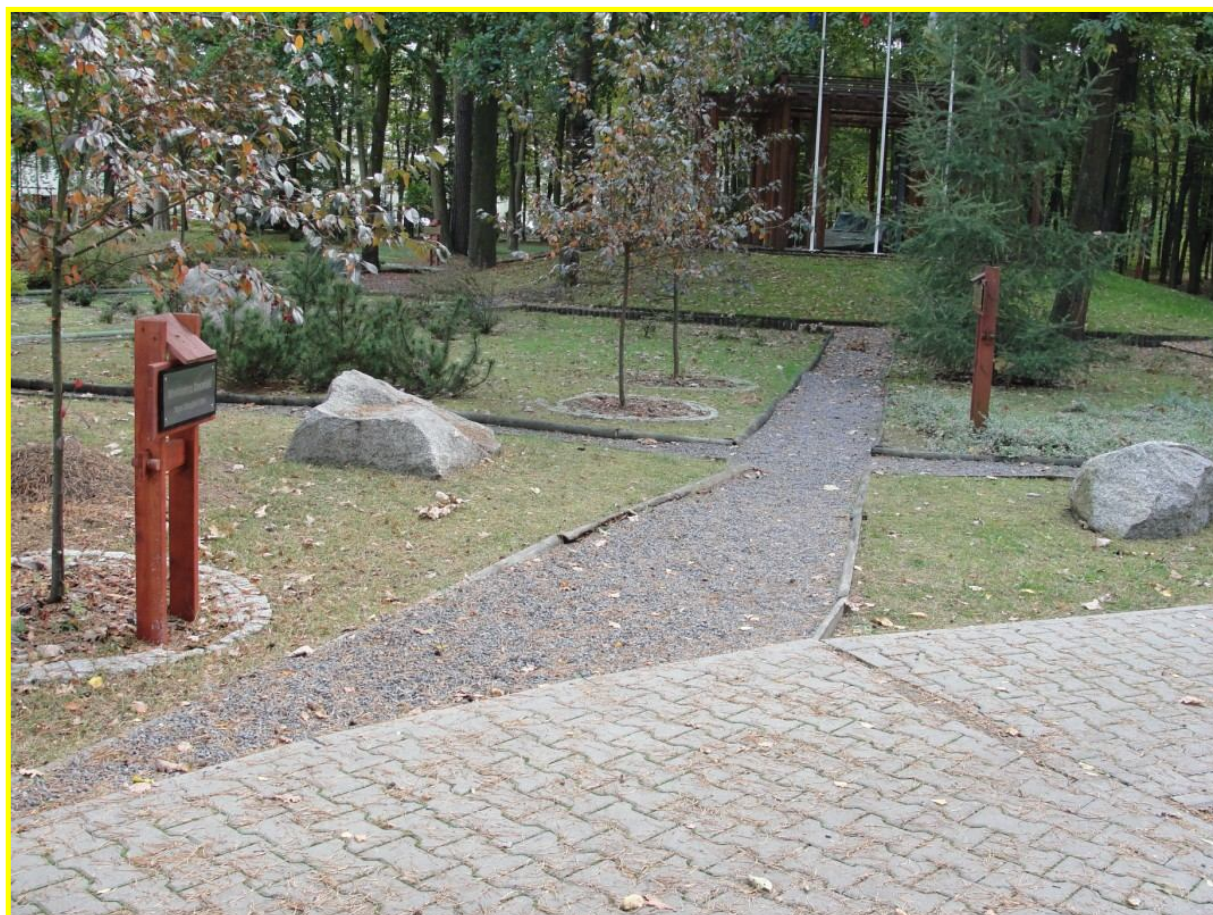
Ryszard Wolny
Mistrz Olimpijski 1996

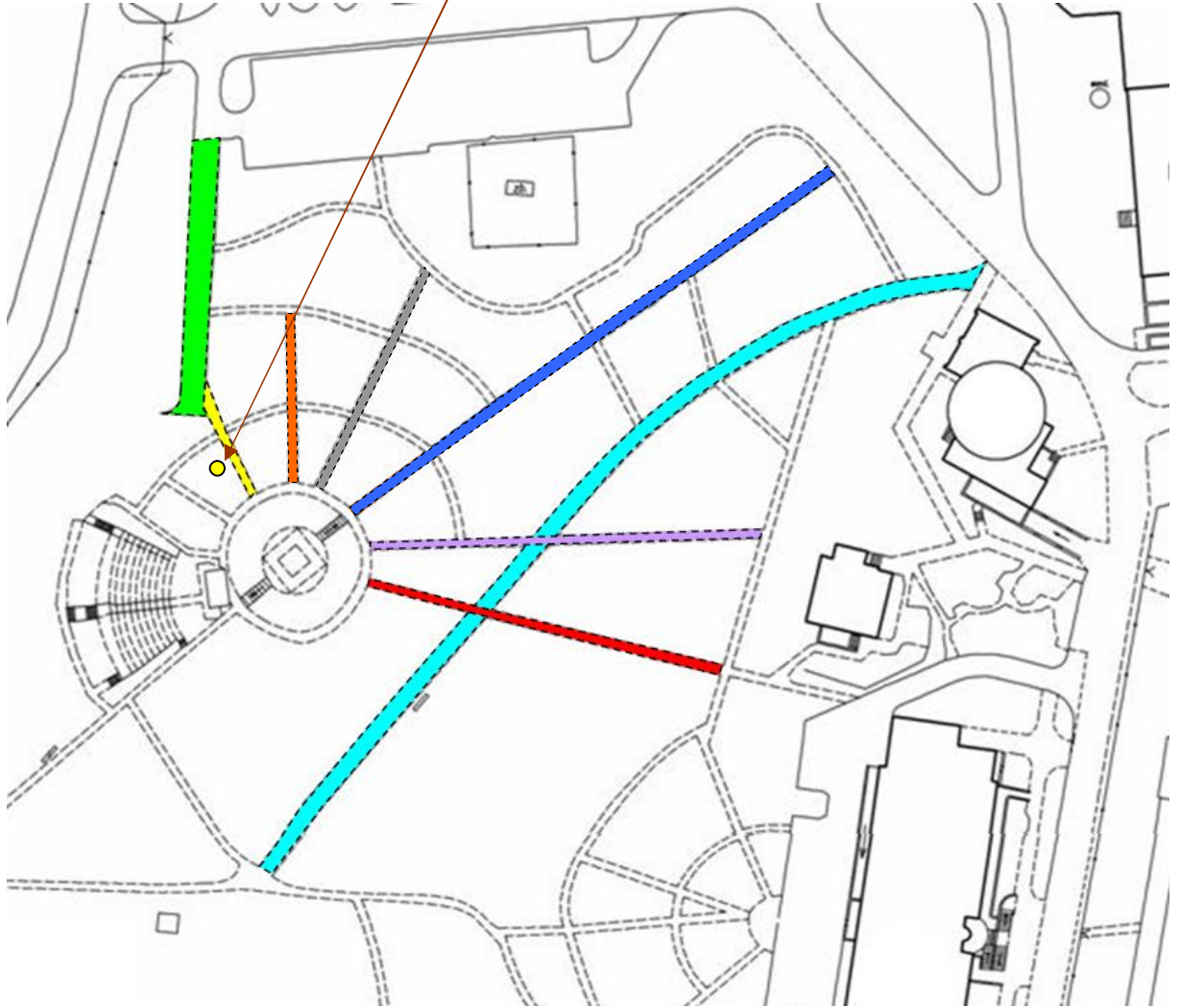
Kazimierz Lipień
Mistrz Olimpijski 1976

Włodzimierz Zawadzki
Mistrz Olimpijski 1996

3.7 Aleja Judoków

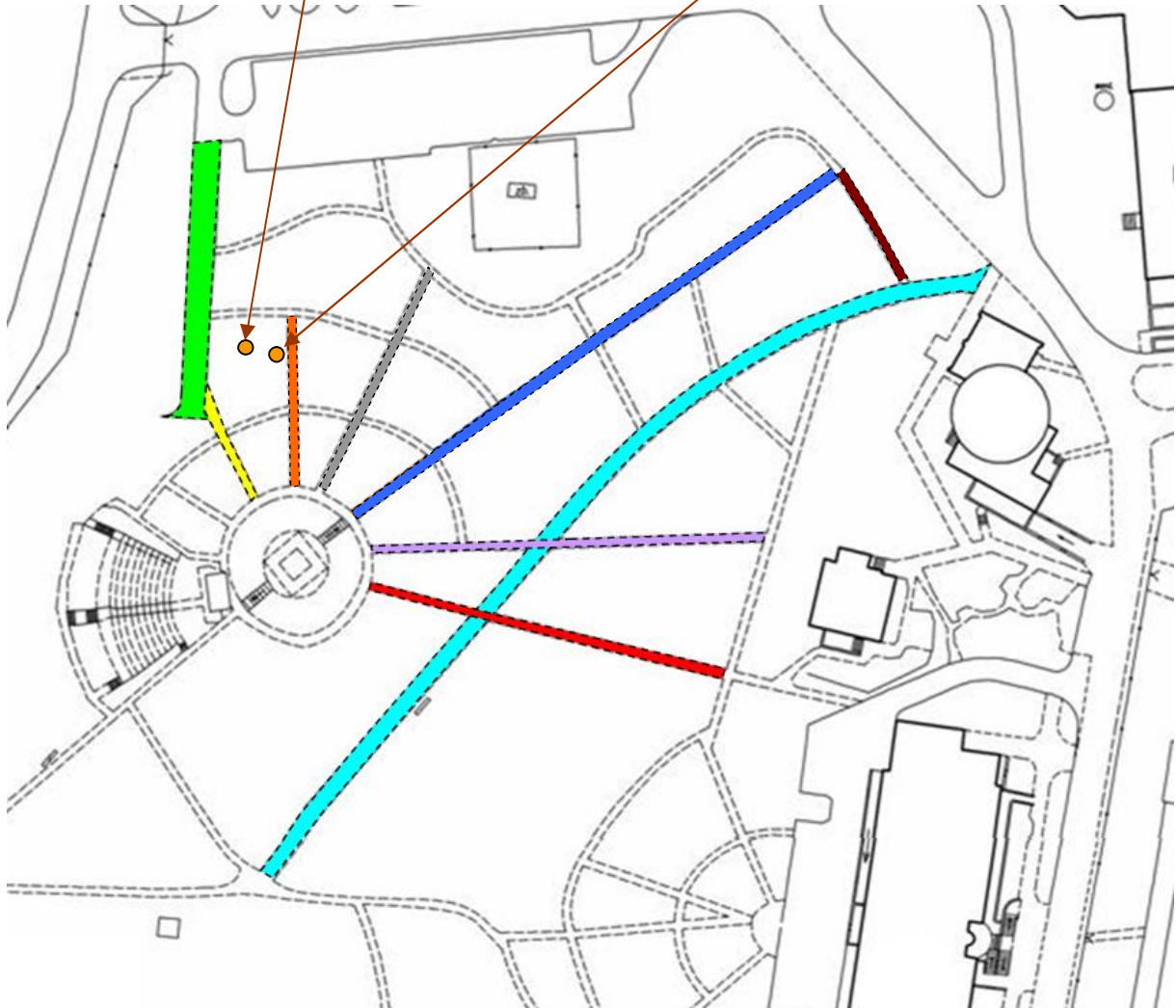

3.8 Aleja Totalizatora Sportowego

Włodzimierz Reczek
Wybitna postać
polskiego i międzynarodowego
ruchu sportowego

3.9 Aleja Siatkarzy

Złoci medalisci Mistrzostw Świata
Meksyk 1974

Bosek Ryszard
Czaja Wiesław
Gawłowski Wiesław
Gościński Stanisław
Karbarz Marek
Rybczewski Mirosław
Sadalski Włodzimierz
Skiba Aleksander
Skorek Edward
Stefański Włodzimierz
Wójtowicz Tomasz
Zarzycki Zbigniew
Trener Wagner Hubert Jerzy
Trener II Warych Andrzej

Mistrzowie Olimpijczy
Montreal 1976r

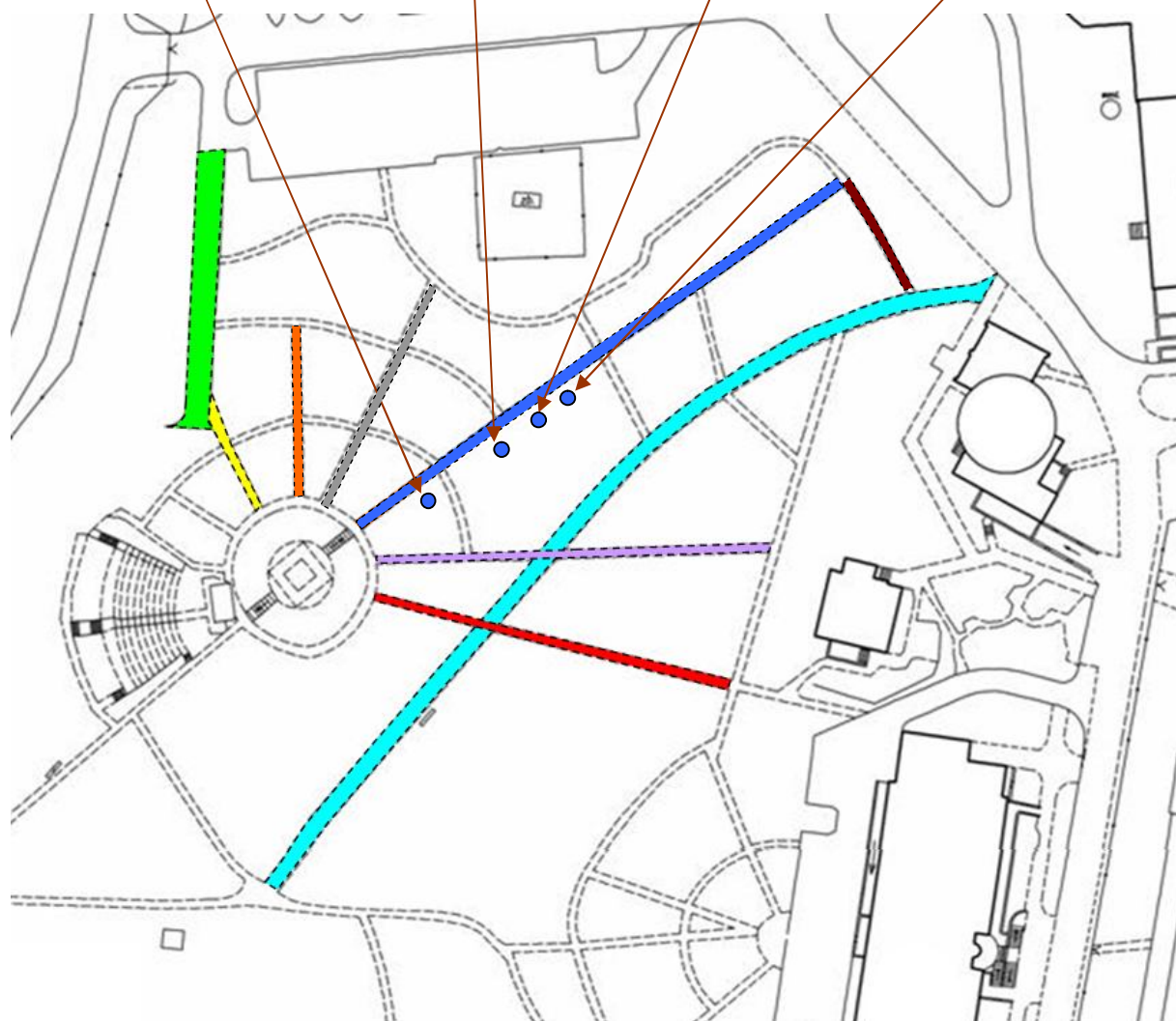
Bebel Bronisław
Bosek Ryszard
Gawłowski Wiesław
Karbarz Marek
Lubiejewski Zbigniew
Łasko Lech
Rybczewski Mirosław
Sadalski Włodzimierz
Skorek Edward
Stefański Włodzimierz
Wójtowicz Tomasz
Zarzycki Zbigniew
Trener Wagner Hubert Jerzy
Trener II Welcz Jerzy

Srebrni medalisci Mistrzostw Świata
Japonia 2006

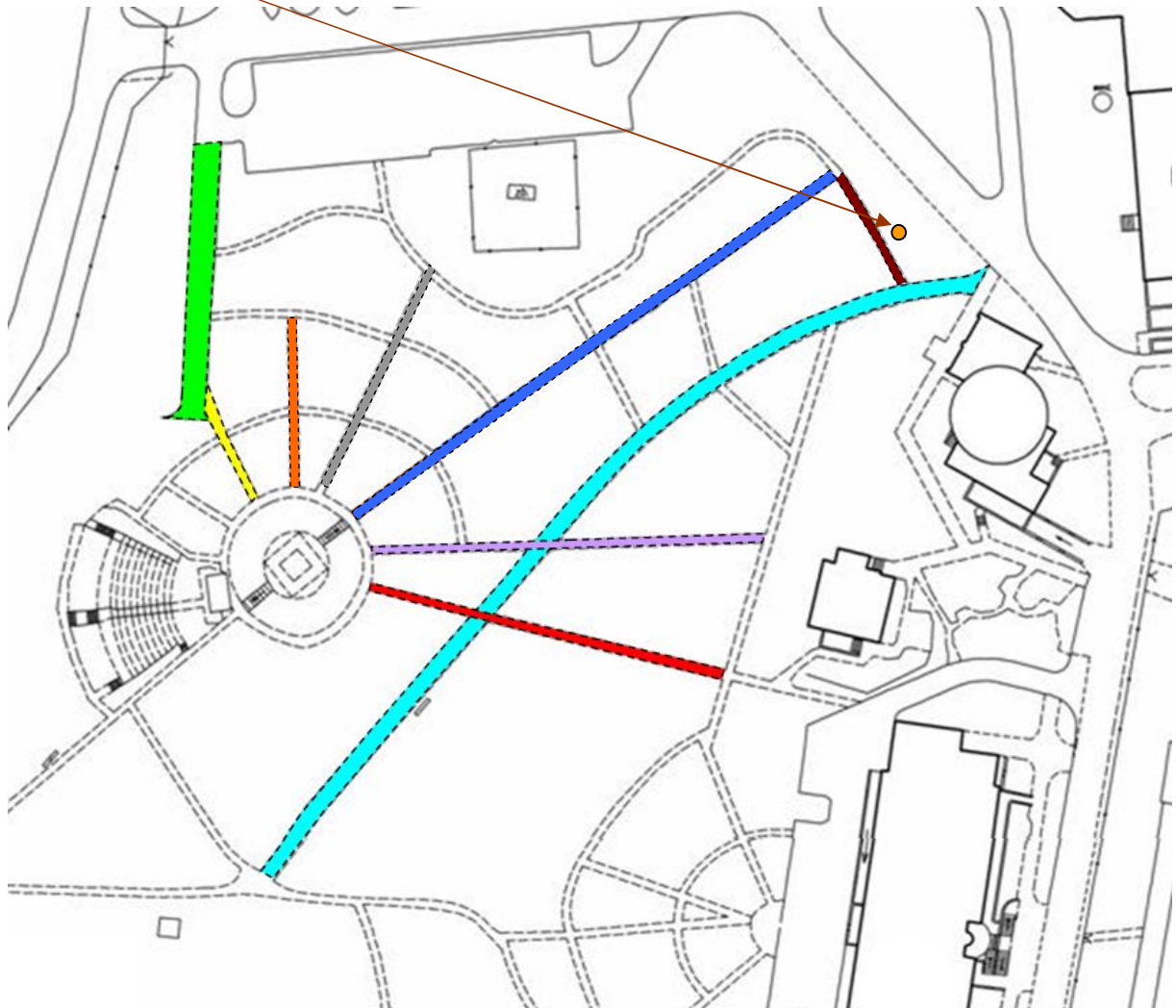
Bąkiewicz Michał
Gacek Piotr
Gruszka Piotr
Grzyb Wojciech
Pliński Daniel
Kadzewicz Łukasz
Szymański Grzegorz
Świdorski Sebastian
Winiarski Michał
Wlazły Mariusz
Zagumny Paweł
Żygadło Łukasz
Trener Lozano Raúl
Trener II Świderek Alojzy

Złoci medalisci Mistrzostw Europy
Turcja 2009

Bartman Zbigniew
Bąkiewicz Michał
Gacek Piotr
Gromadowski Marcel
Gruszka Piotr
Ignaczak Krzysztof
Jarosz Jakub
Kurek Bartosz
Możdzonek Marcin
Nowakowski Piotr
Pliński Daniel
Ruciak Michał
Woicki Paweł
Zagumny Paweł
Trener Castellani Daniel

3.10 Aleja Badmintonistów

3.11 Aleja Łyżwiarzy

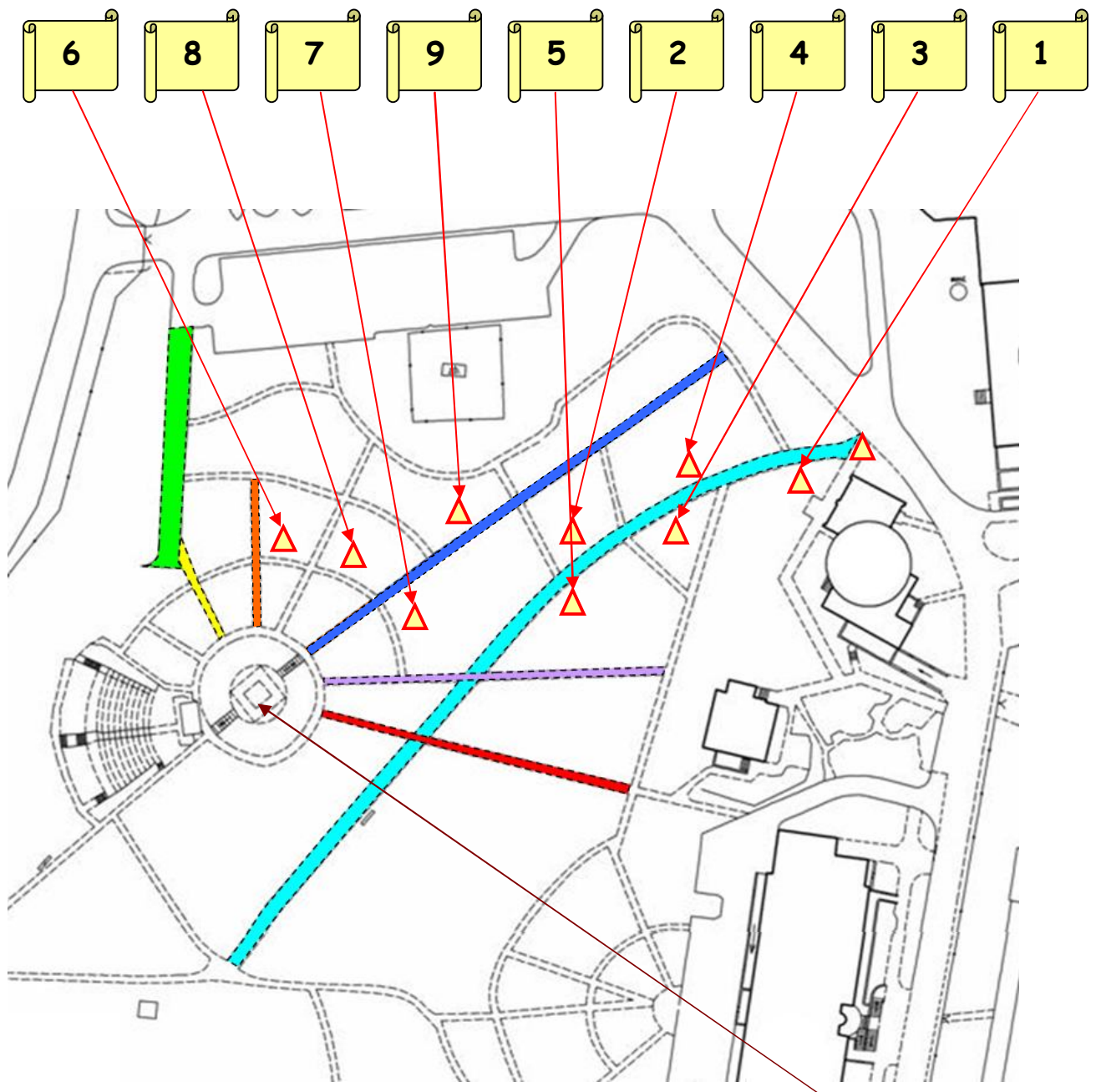

4. TABLICE INFORMACYJNE

4.1 Usytuowanie tablic

1. TAK BYŁO NA POCZĄTKU
2. PIERWSZE REKORDY
3. INWESTYCJE POWOJENNEGO TRZYDZIESTOLECIA
4. MATECZNIK LEKKOATLETYKI
5. SKOK W NOWOCZESNOŚĆ
6. DZIĘKI SPAŁE SĄ MEDALE
7. WAŻNE IMPREZY I GOŚCIE OŚRODKA
8. MEKKA SPORTOWCÓW Z CAŁEGO ŚWIATA
9. Szkoła Mistrzostwa Sportowego Polskiego Związku Piłki Siatkowej "źródło talentów polskiej siatkówki"

TUTAJ W LATACH 1956 -1966
SZKOLILI SIĘ ZAWODNICY
„**CUDOWNEJ DRUZYNY**”
POLSKIEJ LEKKIEJATLETYKI
MISTRZOWIE OLIMPIAD
REKORDZIŚCI ŚWIATA I EUROPY

JESIEŃ 2002

4.2 Treść tablic

Tablica 1

TAK BYŁO NA POCZĄTKU

Pierwsze inwestycje o charakterze sportowym podjęto w Spale już 75 lat temu.

Prezydent Ignacy Mościcki, którego rezydencja letnia mieściła się w Spale, wyasygnował w 1928 roku znaczne fundusze na rozbudowę miejscowości, w tym na budowę stadionu przewidzianego na miejsce ogólnopolskich dożynek.

Stadion był, jak na owe czasy obiektem imponującym. Posiadał bieżnię okólną o długości 460 metrów oraz trybuny mogące pomieścić przeszło 10 tysięcy widzów. W centralnym miejscu widowni znajdowała się loża dla prezydenta i jego gości.

Przy okazji Światowego Zlotu Harcerzy, zorganizowanego w Spale w lipcu 1935 roku, stadion wzbogacony został dodatkowo o sektor rzutów i stanowiska do skoku w dal, nabierając w ten sposób charakteru obiektu lekkoatletycznego. W tym też czasie oddano do użytku drewniana halę widowiskową.

Rezultatem działań wojennych była dewastacja spalskich obiektów, w ruinę popadła nie tylko prezydencka rezydencja, ale także hala sportowa. Z przedwojennego stadionu pozostał jedynie żużlowy obwód.

Z początkiem lat pięćdziesiątych Spała związała swe losy z odradzającym się po wojnie sportem. Od tamtej chwili historia polskiego sportu stała się w dużym stopniu historią samej Spały.

PIERWSZE REKORDY

Od 1955 roku można mówić o Spale jako o centrum przygotowań lekkoatletycznych. Forma sportowców trenujących na spalskim stadionie rosła.

Pierwszy rekord spalski ustanowiła zawodniczka CWKS Legia Warszawa Jadwiga Majka, która 13 maja 1955 roku rzuciła oszczepem 47,28m.

Pierwszym rekordzistą - mężczyzną był znakomity kulomiot Sparty Warszawa Alfred Sosgórnik - w trakcie zawodów kontrolnych kadry lekkoatletów w 1956 roku pchnął kulą na odległość 16,46m.

W tym samym dniu, rekord Polski ustanowił Stefan Lewandowski, pokonując dystans 1000m w czasie 2:22,4.

Na stadionie w Spale w latach 1955 - 1998 lekkoatleci ustanowili w sumie 36 rekordów Polski.

Ustanowiony zastał również rekord Europy. 24 lipca 1965 roku nasze doskonałe sprinterki Irena Kiszenstein i Ewa Kłobukowska przebiegły 100 jardów w czasie 10,5s. Ten doskonały rezultat nie został poprawiony do dnia dzisiejszego.

Spalski stadion był miejscem, gdzie po raz pierwszy w historii polskiej lekkiej atletyki pokonano granicę 2 metrów w skoku wzwyż (1957), 5 metrów w skoku o tyczce (1964, 18 metrów w pchnięciu kulą (1971) i 50 metrów w rzucie dyskiem (1958).

INWESTYCJE POWOJENNEGO TRZYDZIESTOLECIA

W latach pięćdziesiątych uczestnicy zgrupowań kwaterowani byli w budynkach Funduszu Wczasów Pracowniczych. W pobliskim parku znajdowały się stanowiska do skoku w dal i wzwyż. Na łąkach przylegających do Pilicy, w pobliżu mostu, wykonano rzutnie do młota, dysku, oszczepu i kuli. Tam też wybudowano magazyn i przystań kajakową.

W związku z powierzeniem Spale funkcji centrum przygotowań polskich lekkoatletów do Igrzysk Olimpijskich w Melbourne przeprowadzono remont stadionu.

Po upływie kolejnych pięciu lat, przed igrzyskami w Rzymie (1960) władze polskiego sportu podjęły decyzje o rozbudowie Ośrodka. Przeprowadzono renowację boiska i bieżni uzyskują obwód bieżni 400 m, z 8 torami w całym obwodzie i 10 torami na prostej, dwie skocznie wzwyż, skocznie do tyczki, skocznie w dal, rzutnie do kuli i dysku. W ramach dalszej rozbudowy wybudowano pawilon gospodarczy i saunę.

W 1962 roku Ośrodek wzbogacił się o trzy pawilony mieszkalne na 96 osób, fińska saunę, jadłodajnię, magazyn sportowy oraz pawilon mieszczący gabinety lekarskie.

W 1971 roku oddano do użytku trzecią w Polsce halę do treningu lekkoatletycznego ze 120 metrową bieżnią, która dwa lata później uzyskała nawierzchnię tartanową, podobnie jak główny stadion lekkoatletyczny.

W 1976 roku oddano do użytku drugi stadion treningowy z nawierzchnią żwirowo - żużlową a trzy lata później baza noclegowa ośrodka powiększyła się o 64 miejsca w nowo oddanym hotelu „Domont”, który zastąpił przestarzałe pawilony mieszkalne.

MATECZNIK LEKKOATLETYKI

Energiczne starania miłośników sportu i działaczy w osobach **Jana Mulaka, Zygmunta Szelesta, Witolda Gierutty, Marii Kwaśniewskiej - Maleszewskiej** spowodowały, iż Ośrodkowi w Spale powierzono rolę centrum przygotowań polskich lekkoatletów do Igrzysk Olimpijskich w Melbourne.

Sukcesy odniesione na antypodach - **złoty medal Elżbiety Krzesińskiej i srebrny Janusza Sidły, a następnie sensacyjne wyniki Mistrzostw Europy w Sztokholmie (1958)**, gdzie drużyna narodowa zdobyła najwięcej złotych medali zajmując pierwsze miejsce w klasyfikacji drużynowej mężczyzn, potwierdziły ogromną rolę spalskiego ośrodka w szkoleniu lekkoatletów.

Igrzyska Olimpijskie w Rzymie (1960) potwierdziły wysoką pozycję polskiej lekkoatletyki, skąd drużyna olimpijska wróciła z sześcioma medalami (po dwa każdego koloru).

Igrzyska w Tokio, Meksyku, Monachium, Montrealu, kolejne Mistrzostwa Europy i Mistrzostwa Świata, to grad złotych medali zdobytych przez **Ewę Kłobukowską, Irenę Kirszenstein - Szewińską, Teresę Cieplą, Halinę Górecką, Władysława Komara, Tadeusza Ślusarskiego, Jacka Wszotę** i ich następców.

Nazwiska wielkich lekkoatletów, którzy na swoje złoto, srebro i brąz pracowali w Spale można mnożyć.

Historia sportu w Spale, to w znacznej mierze historia polskiej lekkoatletyki.

SKOK W NOWOCZESNOŚĆ

Lata osiemdziesiąte i dziewięćdziesiąte ubiegłego stulecia to okres intensywnej rozbudowy Ośrodka.

W 1980 roku oddano do eksploatacji nowy budynek administracyjny, który dzisiaj pełni funkcje konferencyjne. Trzy lata później oddano do użytku nowoczesną stołówkę dla 250 konsumentów. W 1985 roku oddany został do eksploatacji hotel „Junior” wzbogacając potencjał noclegowy Ośrodka o kolejne 142 miejsca.

W latach 1986 - 1988 wybudowano nowoczesne zaplecze techniczne (garaże, warsztaty, oczyszczalnię ścieków, stację uzdatniania wody oraz nowoczesną kotłownię gazowo - olejową).

Momentem historycznym z punktu widzenia potrzeb szkoleniowych polskiego sportu było oddanie w 1988 roku największej w kraju hali lekkoatletycznej o powierzchni użytkowej ponad 5000 mkw., z 200 - metrową bieżnią okólną oraz 60 metrową bieżnią prostą. Hala może pomieścić ponad 3000 widzów.

W 1991 roku ukończono budowę krytej 25 metrowej pływalni z trybunami dla 200 osób połączonej w jeden kompleks z pomieszczeniami odnowy biologicznej.

W kolejnych latach wybudowano 5 kortów tenisowych wraz z zapleczem oraz boiska do piłki siatkowej plażowej.

W 1999 roku oddano do użytku nową część hotelu „Olimpijczyk” z 77 miejscami noclegowymi, w tym w pokojach - studiach i apartamentach. W obiekcie znajdują się specjalistyczne gabinety do badań wydolnościowych i psychologicznych.

W tym samym roku ukończono budowę dwupoziomowej hali wielofunkcyjnej z boiskami do gier zespołowych, siłowniami, strzelnicą do pięcioboju nowoczesnego oraz planszami dla szermierki. Rok później w pomieszczeniach hali znalazło swoją siedzibę Centrum Rehabilitacji Leczniczej wraz z oddziałem krioterapii.

W 2003 roku rozpoczęto kolejną inwestycję - hotel na 200 miejsc który pozwoli na pełne wykorzystanie potencjału sportowego i rehabilitacyjno - leczniczego Ośrodka.

DZIĘKI SPALE SĄ MEDALE

Wybór Spały na centrum szkoleniowe polskich lekkoatletów a następnie ciągły rozwój Ośrodka i stworzone warunki treningu dla ponad dwudziestu dyscyplin sportowych stały się podstawą międzynarodowych sukcesów wielu polskich sportowców.

Ośrodek w Spale miał ogromny udział w zdobyciu medali mistrzostw Europy, mistrzostw świata i igrzysk olimpijskich.

Złote medale Igrzysk Olimpijskich zdobywali m.in.:

- Melbourne 1956 - E. Krzesińska - skok w dal
- Rzym 1960 - Z. Krzyszkowiak - bieg 3000m z przeszkodami i J. Szmidt - trójskok.
- Tokio 1964 - J. Szmidt - trójskok, sztafeta 4x100m kobiet /T. Ciepły, I. Szewińska, H. Górecka i E. Kłobukowska/
- Meksyk 1968 -I. Szewińska - bieg 200m
- Monachium 1972 -W. Komar - pchnięcie kulą
- Montreal 1976 - I. Szewińska - bieg 400m, J. Wszółta - skok wzwyż, T. Ślusarski - skok o tyczce.
- Moskwa 1980 -B. Malinowski - bieg 3000m z przeszkodami i W. Kozakiewicz - skok o tyczce,
- Atlanta 1996 - P. Nastula - judo, R. Korzeniowski - chód 50km, W. Zawadzki - zapasy - styl klasyczny, R. Wolny - zapasy - styl klasyczny, A. Wroński - zapasy - styl klasyczny.
- Sydney 2000 - K. Skolimowska - rzut młotem, S. Ziółkowski - rzut młotem, R. Korzeniowski - chód 20 i 50km.

Powtarzane często hasło „*Dzięki Spale są medale*” mówi samo za siebie i w pełni oddaje rolę Ośrodka w dotychczasowych i przyszłych sukcesach naszych sportowców.

WAŻNE IMPREZY I GOŚCIE OŚRODKA

Ośrodek Przygotowań Olimpijskich w Spale to nie tylko miejsce przygotowań i treningów przed najważniejszymi imprezami, ale również arena zmagania o medale Mistrzostw Polski, Europy i Świata.

W Spale odbywały się:

- 1976 - Mistrzostwa Polski w wielobojach lekkoatletycznych
- 1978 - Wielobojowe Mistrzostwa Polski lekkoatletów
- 1978 - Czwórmecz Wielobojowy Polska - Szwajcaria - Francja - Holandia,
- **od 1990 - Mistrzostwa Polski w Lekkoatletyce Seniorów, Juniorów i Juniorów Młodszych**
- 1994 - ME w karate SHOTOKAN
- od 1996 - Międzynarodowe Mistrzostwa Polski w Badmintonie
- **1994 - 2001 - Halowy Miting w Skoku Wzwyż „OPOCZNO”**
- **1999 - Mistrzostwa Świata Juniorów w Podnoszeniu Ciężarów**
- 2002 - Miting LA o Puchar Dyrektora OPO w Spale.

Ponadto w Ośrodku odbywają się imprezy sportu osób niepełnosprawnych (w tym o randze Mistrzostw Świata), sportu młodzieżowego (Ogólnopolskie Spartakiady Młodzieży, Igrzyska Szkół Rolniczych LZS, Olimpiady Młodzieży Luteriańskiej) oraz spartakiady zakładowe (Poczty Polskiej, TP SA itd.).

Spalski Ośrodek jest także areną wielkich imprez poza sportowych, w tym organizowanych corocznie Dożynek Prezydenckich.

MEKKA SPORTOWCÓW Z CAŁEGO ŚWIATA

Dzisiejszy Ośrodek w Spale należy do najnowocześniejszych w Europie. Przybywają do nas sportowcy z całego świata znajdując doskonałe warunki treningowe, profesjonalną opiekę oraz ciszę spalskich lasów.

W Ośrodku trenowali i uczestniczyli w naszych imprezach:

- Sylvia Costa (Kuba) - skok wzwyż
- **Javier Sotomayor (Kuba) - skok wzwyż**
- Holis Conway (USA) - skok wzwyż
- Hanna Haugland (Norwegia) - skok wzwyż
- **Wilson Kipketer (Dania) - lekkoatletyka**
- **Stefka Kostadinowa (Bułgaria) - skok wzwyż**
- Charles Austin (USA) - skok wzwyż
- Drużyna narodowa rugby Irlandii
- Wiaczesław Woronin (Rosja) - skok wzwyż
- Drużyna narodowa rugby Szkocji
- **Sergiej Bubka (Ukraina)**
- Drużyna piłkarska I ligi angielskiej Bolton Wanderers

Wymienieni sportowcy to tylko niektórzy przedstawiciele kilkudziesięciu krajów, których ekipy przebywały w Spale.

Rozwój ośrodka, wprowadzanie nowych rodzajów usług i nowoczesnych urządzeń treningowych i rehabilitacyjno - leczniczych sprawi, iż staniemy się jeszcze bardziej atrakcyjni dla obcokrajowców, a **rekordowa ilość 55 ekip zagranicznych przebywających w Ośrodku w 2000 roku zostanie wkrótce przekroczone.**

Szkoła Mistrzostwa Sportowego Polskiego Związku Piłki Siatkowej "źródło talentów polskiej siatkówki"

Rok szkolny 1999/2000 to początek funkcjonowania Szkoły Mistrzostwa Sportowego Polskiego Związku Piłki Siatkowej na bazie COS Spała. Od początku istnienia szkoły jej uczniowie osiągnęli wysokie wyniki sportowe i stanowili trzon Reprezentacji Polski w kategorii kadet i junior.

Odnosili znaczące sukcesy na arenie międzynarodowej w postaci medali Mistrzostw Europy i Świata. Zajmowali medalowe miejsca uczestnicząc w Olimpijskich Festiwalach Młodzieży Europy oraz Turniejach Eevza.

Liczna grupa absolwentów SMS PZPS Spała to Reprezentanci Polski seniorów, wśród których nie brak Olimpijczyków oraz uczestników MŚ i medalistów ME.

Osiągnięcia sportowe uczniów i absolwentów SMS PZPS Spała stawiają ich w gronie elity polskiej siatkówki.

5. KALENDARIUM

18 października 2003 roku

Otwarcie Parku Pokoleń Mistrzów Sportu im. Marii Kwaśniewskiej-Maleszewskiej
Uroczystość prowadzili Henryk Urbaś i Marek Józwik

Odsłonięcie tabliczek:

1. Maria Kwaśniewska-Maleszewska – Olimpijka 1936
2. Jan Mulak – twórca wunderteamu
3. Irena Szewińska – Mistrzyni Olimpijska 1964, 1968, 1976
4. Waldemar Baszanowski – Mistrz Olimpijski 1964, 1968
5. Zygmunt Smalcerz – Mistrz Olimpijski 1972
6. Kazimierz Lipień – Mistrz Olimpijski 1976
7. Ryszard Wolny – Mistrz Olimpijski 1996
8. Andrzej Wroński – Mistrz Olimpijski 1988, 1996
9. Włodzimierz Zawadzki – Mistrz Olimpijski 1996

21 maja 2004 roku

Nadanie jednej z alei nazwy „*Aleja Totalizatora Sportowego*”

Osłonięcie kamienia z napisem „*Ośrodek Przygotowań Olimpijskich w Spale powstał i został rozbudowany z funduszków Totalizatora Sportowego*”

Uroczystość prowadzili Henryk Urbaś

Odsłonięcie tabliczki:

10. Włodzimierz Reczek – wybitna postać polskiego i międzynarodowego ruchu sportowego

25 kwietnia 2009 roku

Uroczystość prowadzili Lesław Skinder i Marek Rudziński

Uroczystość w ramach obchodów „Centralnych Dni Olimpijczyka 2009” 25-26 kwietnia.

Odsłonięcie tabliczek:

11. Elżbieta Duńska Krzesińska – Olimpijka 1952 1956 1960
12. Wanda Panfil – Olimpijka 1988 1992
13. Artur Partyka – Olimpijczyk 1988 1996 1992
14. Marian Woronin – Olimpijczyk 1976 1980

15. Kazimierz Zimny – Olimpijczyk 1956 1960
16. Kamila Skolimowska – Mistrzyni Olimpijska 2000 (*tabliczkę odsłaniali rodzice Teresa i Robert Skolimowscy*)

24 sierpnia 2009 roku

Nadanie jednej z alei nazwy „Aleja Szermierzy”

Uroczystość prowadził – Tomasz Zimoch

Odsłonięcie tabliczek:

17. Bogusław Zych – Olimpijczyk Moskwa 1980
18. Janusz Olech – Olimpijczyk Seul 1988
19. Sylwia Gruchała, Barbara Wolnicka, Magdalena Mroczkiewicz, Anna Rybicka – Srebrna drużyna florecistek Sydney 2000
20. Piotr Kiełpikowski, Adam Krzesiński, Jarosław Rodzewicz, Ryszard Sobczak – Srebrna drużyna florecistów Atlanta 1996
21. Tomasz Motyka, Adam Wiercioch, Radosław Zawrotniak, Robert Andrzejuk – Srebrna drużyna szpadzistów Pekin 2008

21 maja 2010 roku

Nadanie jednej z alei nazwy „Aleja Siatkarzy”

Uroczystość prowadził – Henryk Urbaś

Uroczystość w ramach „Olimpijskiej Gali Siatkówki Tomaszów Mazowiecki-Spała 20-21 maja 2010r.

Odsłonięcie tabliczek:

22. Złoci medaliści Mistrzostw Świata – Meksyk 1974
  - Ryszard Bosek
  - Wiesław Czaja
  - Wiesław Gawłowski,
  - Stanisław Gościniak
  - Marek Karbarz
  - Mirosław Rybaczewski
  - Włodzimierz Sadalski
  - Aleksander Skiba
  - Edward Skorek
  - Włodzimierz Stefański
  - Tomasz Wójtowicz
  - Zbigniew Zarzycki
  - Trener Hubert Jerzy Wagner
  - Trener II: Andrzej Warych

23. Mistrzowie Olimpijscy – Montreal 1976r

- Bronisław Bebel,
- Ryszard Bosek,
- Wiesław Gawłowski,
- Marek Karbarz,
- Zbigniew Lubiejewski,
- Lech Łasko,
- Mirosław Rybaczewski,
- Włodzimierz Sadalski,
- Edward Skorek,
- Włodzimierz Stefański,
- Tomasz Wójtowicz,
- Zbigniew Zarzycki
- Trener Hubert Jerzy Wagner
- Trener II: Jerzy Welcz

24. srebrni medaliści Mistrzostw Świata – Japonia 2006

- Piotr Gruszka
- Michał Winiarski
- Michał Bąkiewicz
- Sebastian Świdorski
- Daniel Pliński
- Wojciech Grzyb
- Łukasz Kadziewicz
- Paweł Zagumny
- Łukasz Żygadło
- Mariusz Wlazły
- Grzegorz Szymański
- Piotr Gacek
- Trener Raúl Lozano
- Trener II: Alojzy Świderek

25. Złoci medaliści Mistrzostw Europy – Turcja 2009

- Zbigniew Bartman
- Michał Bąkiewicz
- Piotr Gacek
- Marcel Gromadowski
- Piotr Gruszka
- Krzysztof Ignaczak
- Jakub Jarosz
- Bartosz Kurek
- Marcin Możdżonek
- Piotr Nowakowski
- Daniel Pliński
- Michał Ruciak
- Paweł Woicki
- Paweł Zagumny
- Trener Daniel Castellani
- Trener II: Krzysztof Stelmach

Posadzenie „Buka Kardynalskiego”. Przy Buku umieszczono tabliczkę z napisem: „*Buk Kardynalski wyhodowany z nasion pobłogosławionych przez ks. Kardynała Stanisława Dziwisza podczas wizyty leśników łódzkich w Krakowskiej Kurii Metropolitalnej 12 stycznia 2009 roku. Posadzony 17 czerwca 2010 roku z okazji obchodów 65-lecia RDLP w Łodzi*”.

Uroczystość w ramach obchodów 65-lecia Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Łodzi

W uroczystości udział wzięli: ks. Kardynał Stanisław Dziwisz Metropolita Krakowski, Włodzimierz Fisiak Marszałek Województwa Łódzkiego oraz Jolanta Chełmińska Wojewoda Łódzki.

9 października 2010 roku

Osłonięcie tablicy upamiętniającej Janusza Przedpeńskiego o treści: „JANUSZ PRZEDPEŃSKI 1926-2008 PREZES POLSKIEGO ZWIĄZKU PODNOSZENIA CIĘŻARÓW W LATACH 1959 – 2006 ZAŁOZYCIEL I HONOROWY PREZYDENT EUROPEJSKIEJ FEDERACJI PODNOSZENIA CIĘŻARÓW HONOROWY WICEPREZYDENT ŚWIATOWEJ FEDERACJI PODNOSZENIA CIĘŻARÓW Trener, sędzia, działacz sportowy - całe życie związany ze sportem Spała, 9 października 2010”

Uroczystość w ramach II Memoriału Janusza Przedpeńskiego w Podnoszeniu Ciężarów.

Prowadził Henryk Urbaś

7 stycznia 2011 roku

Nadanie jednej z alei nazwy „Aleja Łyżwiarzy”

Uroczystość prowadził – Waldemar Kwiatkowski i Krzysztof Janik

Podczas uroczystości ks. Edward Pleń poświęcił Aleję Łyżwiarzy oraz cały Park Pokoleń Mistrzów Sportu.

Odsłonięcie tabliczek:

26. Elwiry Seroczyńskiej Srebrnej medalistki ze Squaw Valley 1960 oraz Heleny Pilejczyk Brązowej medalistki ze Squaw Valley 1960.
27. Katarzyny Bachledy-Curuś, Luizy Złotkowskiej i Katarzyny Woźniak Brązowej drużyny z Vancouver 2010.
28. Erwiny Ryś-Ferens Olimpijki Innsbruck 1976, Lake Placid 1980, Sarajewo 1984, Calgary 1988.
29. Pawła Zygmunta Olimpijczyka z Lillehammer 1994, Nagano 1998, Salt Lake City 2002, Turyn 2006.
30. Pawła Abratkiewicza Olimpijczyka z Albertville 1992, Nagano 1998 Salt Lake City 2002.
31. Jaromira Radke Olimpijczyka z Albertville 1992, Lillehammer 1994.

W uroczystości między innymi udział wzięli: ks. Edward Pleń Krajowy Duszpasterz Sportowców, Dariusz Seliga Poseł na Sejm RP, Marek Mazur Przewodniczący Sejmiku Województwa Łódzkiego, Cezary Krawczyk Radny Sejmiku Województwa Łódzkiego, Janusz Kotliński Prezes Łódzkiej Federacji Sportu.